

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-131-19

Druk nr 3663
Warszawa, 16 lipca 2019 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o Państwowej Komisji do spraw
wyjaśniania przypadków czynności
skierowanych przeciwko wolności
seksualnej i obyczajności, wobec
małoletniego poniżej lat 15.**

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Wiceprezes Rady Ministrów Jacek Sasin.

Z poważaniem

(-) Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15¹⁾

Kierując się dobrem osób, które jako dzieci cierpiały na skutek czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności,

mając na względzie ich ból, poczucie osamotnienia oraz traumatyczne przeżycia, które oddziałują również w ich dorosłym życiu,

uwzględniając powinność uczynienia zadość społecznemu poczuciu sprawiedliwości,

jako wyraz przekonania, że żadne działania skierowane przeciwko wolności seksualnej i obyczajności dzieci mimo upływu lat nie mogą być chronione tajemnicą ani nie mogą ulec zapomnieniu – dla ochrony czci, praw i godności osób poszkodowanych stanowi się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) zadania i organizację Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, zwanej dalej „Komisją”;
- 2) zasady i sposób wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, zwanych dalej „nadużyciami seksualnymi”;
- 3) działania mające na celu zapewnienie szybkiej reakcji organów państwa oraz organizacji pozarządowych, podmiotów i instytucji prowadzących działalność edukacyjną, wychowawczą, opiekuńczą, kulturalną i związaną z kulturą fizyczną, wypoczynkiem

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, ustawę z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych, ustawę z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów oraz ustawę z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym.

i leczeniem, a także samorządów zawodowych, kościołów oraz związków wyznaniowych, w tym kościelnych osób prawnych, zwanych dalej „organizacjami i podmiotami”, w zakresie zwalczania nadużyć seksualnych, oraz działania umożliwiające pociągnięcie do odpowiedzialności sprawców tych nadużyć;

- 4) sposób prowadzenia działalności prewencyjnej i edukacyjnej.

Rozdział 2

Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15

Art. 2. 1. Komisja prowadzi czynności mające na celu wyjaśnienie przypadków nadużyć seksualnych.

2. Do zadań Komisji w zakresie wyjaśniania przypadków nadużyć seksualnych należy:

- 1) wydawanie postanowień o wpisie w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze, zwanym dalej „Rejestrem”, który stanowi część Rejestru Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym;
- 2) badanie sposobu reagowania organów państwa, organizacji i podmiotów oraz osób prywatnych w zakresie wyjaśniania przypadków nadużyć seksualnych, w tym ustalenie przypadków niezawiadomienia właściwego organu o podejrzeniu popełnienia nadużycia seksualnego;
- 3) identyfikację problemów pojawiających się w praktyce ścigania przypadków nadużyć seksualnych i karania sprawców przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, zwanych dalej „przestępstwami pedofilii”.

Art. 3. 1. Komisja podejmuje działania mające na celu zapewnienie niezwłocznej reakcji organów państwa oraz organizacji i podmiotów w zakresie zwalczania nadużyć seksualnych, a także podejmuje działania umożliwiające pociągnięcie do odpowiedzialności sprawców tych nadużyć.

2. Do zadań Komisji w zakresie podejmowania działań mających na celu zapewnienie niezwłocznej reakcji organów państwa oraz organizacji i podmiotów w zakresie zwalczania nadużyć seksualnych, a także podejmowania działań umożliwiających pociągnięcie do odpowiedzialności sprawców tych nadużyć, należy:

- 1) zawiadamianie właściwych organów o:
  - a) podejrzeniu popełnienia przestępstwa pedofilii,
  - b) niezawiadomieniu właściwego organu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa pedofilii;
- 2) interwencja i wspieranie osób poszkodowanych w postępowaniach prowadzonych przed organami państwa, w tym uczestniczenie w prowadzonych postępowaniach karnych na prawach oskarżyciela posiłkowego, za zgodą osoby poszkodowanej lub jej opiekuna prawnego;
- 3) przekazanie władzom organizacji i podmiotów informacji o podejrzeniu:
  - a) popełnienia przestępstwa pedofilii,
  - b) niezawiadomienia właściwego organu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa pedofilii

– celem wszczęcia odpowiedniego postępowania, w tym postępowania dyscyplinarnego;
- 4) kierowanie do Prokuratora Generalnego wniosków o wniesienie skargi nadzwyczajnej albo kasacji od prawomocnego orzeczenia kończącego sprawę w zakresie przestępstw pedofilii oraz o objęcie prowadzonych postępowań szczególnym nadzorem;
- 5) monitorowanie działań podejmowanych przez właściwe organy oraz organizacje i podmioty na podstawie wniosków i zawiadomień.

Art. 4. 1. Komisja prowadzi działalność prewencyjną i edukacyjną.

2. Do zadań Komisji w zakresie działalności prewencyjnej i edukacyjnej należy:

- 1) opracowanie i przedstawianie raportów z działalności Komisji zawierających wnioski i rekomendacje dla organów państwa, organizacji i podmiotów w zakresie zapobiegania i zwalczania nadużyć seksualnych, a także podejmowania działań umożliwiających pociągnięcie do odpowiedzialności sprawców tych nadużyć;
- 2) prowadzenie działań uświadamiających w zakresie pojęcia nadużycia seksualnego i przestępstwa pedofilii, sposobów reagowania na nie oraz oceny symptomów świadczących o tym, że małoletni poniżej lat 15 może być ofiarą nadużycia seksualnego lub przestępstwa pedofilii;
- 3) występowanie do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej albo wydanie lub zmianę innych aktów normatywnych.

Art. 5. 1. Komisja przetwarza wszelkie informacje niezbędne do realizacji swoich ustawowych zadań, w tym dane osobowe, o których mowa w art. 9 ust. 1

i art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.²⁾).

2. Komisja odmawia ujawnienia danych osobowych osoby, od której uzyskała informacje, oraz osoby, której zgłoszenie dotyczy, a także dokumentacji zgromadzonej w toku postępowania wyjaśniającego, jeżeli uzna to za niezbędne dla ochrony czci, praw i godności osoby poszkodowanej.

Rozdział 3

Komisja, jej skład i tryb powołania

Art. 6. 1. Komisja w swojej działalności jest organem niezależnym od innych organów władzy państwowej.

2. W skład Komisji wchodzi siedmiu członków, w tym:

- 1) trzech członków powołanych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej większością 3/5 głosów;
- 2) jeden powołany przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej większością 3/5 głosów;
- 3) jeden powołany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) jeden powołany przez Prezesa Rady Ministrów;
- 5) jeden powołany przez Rzecznika Praw Dziecka.

3. Powołanie oznacza nawiązanie stosunku pracy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1040 i 1043).

4. W skład Komisji może zostać powołana osoba, która:

- 1) ma obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw publicznych;
- 2) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 3) nie była prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe albo za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe;
- 4) posiada wyższe wykształcenie prawnicze, medyczne lub psychologiczne;
- 5) w okresie od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r. nie pracowała i nie służyła w organach bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 18 października

---

²⁾ Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2.

2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 430, 399, 447 i 534) oraz nie współpracowała z tymi organami;

6) cieszy się nieposzlakowaną opinią.

5. Członkiem Komisji nie może być poseł, senator, poseł do Parlamentu Europejskiego lub osoba zajmująca inne niż członek Komisji kierownicze stanowiska państwowe w rozumieniu ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 152) oraz w organach administracji samorządowej.

6. Członkiem Komisji nie może być także osoba, która pełni funkcje społecznego współpracownika albo jest zatrudniona w biurze poselskim, senatorskim, poselsko-senatorskim lub w biurze posła do Parlamentu Europejskiego, lub osoba, która wchodzi w skład organu partii politycznej reprezentującego partię polityczną na zewnątrz oraz uprawnionego do zaciągania zobowiązań lub jest zatrudniona przez partię polityczną na podstawie umowy o pracę, lub świadczy pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej.

7. Kandydatów na członków Komisji mogą zgłaszać Naczelna Rada Adwokacka, Krajowa Rada Radców Prawnych, Krajowa Rada Sądownictwa, Krajowa Rada Prokuratorów, Naczelna Izba Lekarska, Krajowa Izba Psychologów oraz organizacje pozarządowe, których zadania statutowe przez okres co najmniej 2 lat obejmowały działania związane z prawami dzieci, w szczególności działania związane z ochroną i przeciwdziałaniem przemocy, w tym przemocy seksualnej.

8. Przed powołaniem na członka Komisji osoba powoływana składa oświadczenie o spełnieniu wymagań, o których mowa w ust. 4–6, a w przypadku osób urodzonych przed dniem 1 sierpnia 1972 r. – także oświadczenie, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów, albo informację, o której mowa w art. 7 ust. 3a tej ustawy.

Art. 7. Przewodniczącego wybiera, spośród członków Komisji, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej zwykłą większością głosów.

Art. 8. 1. Kadencja Komisji trwa 7 lat, licząc od dnia pierwszego posiedzenia.

2. W przypadku odwołania członka Komisji powołuje się nowego członka na okres, jaki pozostaje do upływu trwającej kadencji Komisji.

3. Pierwsze posiedzenie Komisji zwołuje Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Przed przystąpieniem do wykonywania obowiązków członkowie Komisji składają przed Sejmem następujące ślubowanie:

„Ślubuję uroczyście, że przy wykonywaniu powierzonych mi obowiązków członka Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, dochowam wierności Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, będę strzec praw dziecka, kierując się przepisami prawa, dobrem dziecka i dobrem rodziny. Ślubuję, że powierzone mi obowiązki będę wypełniać bezstronnie, z najwyższą sumiennością i starannością, że będę strzec godności powierzonego mi stanowiska oraz dochowam tajemnicy prawnie chronionej.”.

Ślubowanie może być złożone z dodaniem zdania „Tak mi dopomóż Bóg”.

Art. 9. Przewodniczący Komisji może zapraszać do udziału w pracach Komisji, z głosem doradczym, przedstawiciela Rzecznika Praw Obywatelskich.

Art. 10. 1. Powołanie członka Komisji wygasa z dniem:

- 1) jego śmierci;
- 2) złożenia pisemnej rezygnacji;
- 3) odwołania;
- 4) prawomocnego skazania za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe albo za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe.

2. Wygaśnięcie członkostwa w Komisji stwierdza:

- 1) Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku członków powołanych przez Sejm;
- 2) Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku członka powołanego przez Senat;
- 3) Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku członka powołanego przez Prezydenta;
- 4) Prezes Rady Ministrów w przypadku członka powołanego przez Prezesa Rady Ministrów;
- 5) Rzecznik Praw Dziecka w przypadku członka powołanego przez Rzecznika Praw Dziecka.

3. Członka Komisji odwołuje organ, który go powołał, w przypadku:

- 1) niespełniania przesłanek, o których mowa w art. 6 ust. 4–6;
- 2) gdy z powodu choroby stał się trwale niezdolny do pełnienia obowiązków członka Komisji;
- 3) niewypełniania obowiązków nałożonych przez ustawę lub działania na szkodę osób poszkodowanych przez nadużycia seksualne lub przestępstwa pedofilii.

4. Członków Komisji powołanych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej i Senat Rzeczypospolitej Polskiej odwołuje się w trybie, w jakim zostali powołani.

5. Przewodniczącego Komisji odwołuje z tej funkcji Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, zwykłą większością głosów, w przypadku niewypełniania obowiązków Przewodniczącego.

Art. 11. W związku z upływem kadencji członka Komisji powołanego przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Senat Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Prezesa Rady Ministrów albo Rzecznika Praw Dziecka, odpowiednio Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Prezes Rady Ministrów albo Rzecznik Praw Dziecka, może powierzyć ustępującemu członkowi dalsze pełnienie obowiązków do czasu powołania nowego członka Komisji, jednak nie dłużej niż przez 60 dni od dnia upływu kadencji.

Art. 12. 1. Członek Komisji nie może wykonywać innej pracy ani innych zajęć zawodowych, w tym działalności gospodarczej, z wyjątkiem zajmowania stanowiska dydaktycznego, badawczego lub badawczo-dydaktycznego w podmiotach, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668, z późn. zm.³⁾).

2. Po zaprzestaniu wykonywania obowiązków członek Komisji ma prawo powrócić na stanowisko zajmowane poprzednio na podstawie umowy o pracę, powołania lub mianowania albo otrzymać stanowisko równorzędne, z zachowaniem prawa do warunków pracy i płacy albo służby i uposażenia przysługujących przed objęciem stanowiska członka Komisji.

3. Pracodawca może odmówić członkowi Komisji prawa, o którym mowa w ust. 2, jeżeli w ciągu 60 dni od upływu lub wygaśnięcia kadencji członek Komisji nie zgłosi na piśmie gotowości niezwłocznego podjęcia pracy albo służby, chyba że przekroczenie terminu nastąpiło z przyczyn niezależnych od członka Komisji. W terminie 7 dni od dnia

---

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 2024 i 2245 oraz z 2019 r. poz. 276, 447, 534, 577, 730 i 823.

zgłoszenia gotowości niezwłocznego podjęcia pracy albo służby pracodawca jest obowiązany zapewnić członkowi Komisji warunki pracy i płacy albo służby i uposażenia, o których mowa w ust. 2.

Art. 13. 1. Przewodniczący Komisji kieruje jej pracami, reprezentuje Komisję na zewnątrz oraz wykonuje inne czynności przewidziane w ustawie oraz w regulaminie działania Komisji.

2. Komisja może, na wniosek przewodniczącego Komisji, powołać ze swojego grona nie więcej niż dwóch zastępców przewodniczącego.

3. Przewodniczący Komisji może upoważnić członka Komisji do wykonywania niektórych czynności przewodniczącego Komisji.

Art. 14. Członkowie Komisji nie mogą być pociągnięci do odpowiedzialności za swoją działalność wchodzącą w zakres sprawowania funkcji w Komisji.

Art. 15. Komisja określa regulamin swojego działania.

Art. 16. 1. Do członków Komisji stosuje przepisy ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe.

2. Członków Komisji w zakresie ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego traktuje się jak pracowników.

3. Płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za członków Komisji jest urząd obsługujący Komisję.

Art. 17. 1. Obsługę merytoryczną, administracyjną i biurową Komisji zapewnia Urząd Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, zwany dalej „Urzędem Komisji”.

2. Przewodniczący Komisji może upoważniać pracownika Urzędu Komisji do załatwiania określonych spraw w jego imieniu, w szczególności do wydawania zaświadczeń oraz do poświadczania odpisów dokumentów za zgodność z oryginałem na potrzeby prowadzonych postępowań.

3. Do pracowników Urzędu Komisji stosuje się odpowiednio przepisy o pracownikach urzędów państwowych.

4. Komisja nadaje statut, który określa zadania i organizację Urzędu Komisji.

5. Organizację wewnętrzną i szczegółowy zakres zadań Urzędu Komisji określa Przewodniczący Komisji w regulaminie organizacyjnym.

6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wykaz stanowisk, wymagane kwalifikacje oraz zasady wynagradzania, w tym stawki uposażenia zasadniczego dla poszczególnych stanowisk służbowych z uwzględnieniem wzrostu uposażenia z tytułu wysługi lat, kierując się rangą stanowiska, zakresem wykonywanych zadań służbowych, ponoszoną odpowiedzialnością i wymaganymi kwalifikacjami.

Art. 18. Wydatki związane z funkcjonowaniem Komisji i Urzędu Komisji są ujmowane w ustawie budżetowej i pokrywane z budżetu państwa.

Rozdział 4

Postępowanie przed Komisją

Oddział 1

Przepisy ogólne

Art. 19. 1. Komisja podejmuje uchwały oraz wydaje postanowienia w przedmiocie wpisu w Rejestrze większością głosów, w głosowaniu jawnym, w obecności co najmniej 5 członków Komisji, w tym przewodniczącego Komisji.

2. W razie równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego Komisji.

3. Uchwały i postanowienia podpisują członkowie Komisji biorący udział w głosowaniu.

Art. 20. Na wniosek przewodniczącego Komisji prokurator właściwej prokuratury albo prezes właściwego sądu przekazuje niezbędne dokumenty z akt sprawy lub ich kopie, a także przesyła akta albo ich kopie w całości lub w określonej części, chyba że sprzeciwia się temu dobro postępowania przygotowawczego albo postępowania sądowego.

Oddział 2

Wszczęcie postępowania

Art. 21. 1. Każdy może zgłosić Komisji o podejrzeniu popełnienia nadużycia seksualnego lub o podejrzeniu niezawiadomienia właściwego organu o podejrzeniu popełnienia nadużycia seksualnego.

2. Zgłoszenia mogą być wnoszone pisemnie lub ustnie do protokołu, a także za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

3. Zgłoszenie obejmuje wskazanie okoliczności zdarzenia, w tym czas, miejsce i osobę potencjalnego sprawcy, oraz wskazanie osoby poszkodowanej. W zgłoszeniu podejrzenia

popęlnienia nadużycia seksualnego można również wskazać podmioty, które były zobowiązane do zgłoszenia tego nadużycia organom powołanym do ścigania przestępstw.

4. Zgłoszenie powinno zawierać także imię, nazwisko, adres zamieszkania lub adres do korespondencji oraz podpis osoby zgłaszającej.

Oddział 3

Udział Komisji w postępowaniu przygotowawczym i sądowym

Art. 22. 1. Komisja niezwłocznie przekazuje zgłoszenie prokuratorowi prokuratury właściwej ze względu na miejsce zamieszkania osoby poszkodowanej.

2. Dokonanie zgłoszenia, o którym mowa w art. 21, jest równoznaczne z zawiadomieniem organu powołanego do ścigania przestępstw, w rozumieniu art. 240 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1600 i 2077 oraz z 2019 r. poz. 730, 858, 870 i 1135).

Art. 23. Komisja nie przekazuje zgłoszenia w przypadku, gdy jest ono oczywiście bezzasadne.

Art. 24. 1. Komisja monitoruje czynności podejmowane przez organ prowadzący postępowanie przygotowawcze.

2. Komisja ma prawo:

- 1) wglądu do akt postępowania przygotowawczego,
- 2) uzyskiwania informacji o toczącym się postępowaniu przygotowawczym, w tym terminach podjętych czynności

– chyba że sprzeciwia się temu dobro postępowania przygotowawczego.

3. W przypadku podejrzenia o nieprawidłowości lub przewlekłości prowadzonego postępowania przygotowawczego Komisja zawiadamia o tym organ sprawujący nadzór nad organem prowadzącym to postępowanie.

4. Organ sprawujący nadzór nad organem prowadzącym postępowanie przygotowawcze niezwłocznie zajmuje stanowisko wobec zawiadomienia i informuje Komisję o podjętych środkach.

Art. 25. W przypadku wszczęcia postępowania sądowego Komisji przysługuje prawo:

- 1) wglądu do akt sądowych oraz uzyskiwania informacji o prowadzonym postępowaniu;

- 2) uczestniczenia w prowadzonym postępowaniu na prawach oskarżyciela posiłkowego, za zgodą osoby poszkodowanej lub jej opiekuna prawnego.

Oddział 4

Postępowanie wyjaśniające

Art. 26. W przypadku wydania prawomocnego postanowienia o odmowie wszczęcia albo o umorzeniu postępowania ze względu na przedawnienie karalności przestępstwa pedofilii, prokurator albo właściwy sąd przekazuje sprawę Komisji wraz z aktami sprawy.

Art. 27. 1. W celu zapobiegania czynom nadużyć seksualnych w przyszłości Komisja przeprowadza postępowanie wyjaśniające w przedmiocie wpisu w Rejestrze po otrzymaniu prawomocnego postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania albo o umorzeniu postępowania ze względu na przedawnienie karalności przestępstwa pedofilii, wraz z aktami sprawy.

2. O podjęciu postępowania wyjaśniającego Komisja zawiadamia osobę poszkodowaną, osobę wskazaną w zawiadomieniu jako sprawca i osobę dokonującą zgłoszenia.

Art. 28. 1. Komisja wydaje postanowienie o wpisie w Rejestrze po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego na podstawie:

- 1) akt sprawy przekazanych przez prokuratora albo właściwy sąd;
- 2) wysłuchania osoby poszkodowanej;
- 3) wysłuchania osoby wskazanej jako sprawca w aktach sprawy przekazanych przez prokuratora albo właściwy sąd.

2. Komisja przed wydaniem postanowienia o wpisie w Rejestrze może również:

- 1) wysłuchać osobę dokonującą zgłoszenia lub inną osobę w charakterze świadka;
- 2) zasięgnąć opinii biegłego;
- 3) zapoznać się z innymi materiałami, w tym dokumentami zgromadzonymi w sprawie lub przedstawionymi przez osoby wskazane w pkt 1 oraz w ust. 1 pkt 2 i 3.

3. Postępowanie jest prowadzone w siedzibie Urzędu Komisji.

4. Jeżeli osoba nie może stawić się z powodu choroby, kalectwa lub innej niedającej się pokonać przeszkody, Komisja może ją wysłuchać w miejscu jej pobytu.

5. Osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, mogą ustanowić pełnomocnika.

Art. 29. 1. Osoba wysłuchiwana ma prawo swobodnego wypowiedzenia się w objętej wysłuchaniem sprawie.

2. Komisja może w toku wysłuchania zadawać pytania osobie wysłuchiwanej.

3. W postępowaniu przed Komisją osoba wysłuchiwana ma prawo do:

- 1) uchylenia się od odpowiedzi na pytanie, jeżeli jej udzielenie mogłoby narazić tę osobę lub osobę dla niej najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny na odpowiedzialność za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
- 2) odmowy odpowiedzi na pytania, gdy jest ona osobą podejrzaną o popełnienie przestępstwa pozostającego w ścisłym związku z czynem stanowiącym przedmiot postępowania albo gdy za to przestępstwo została skazana;
- 3) odmowy odpowiedzi na pytania co do okoliczności, na które rozciąga się ciężący na tej osobie obowiązek zachowania tajemnicy ustawowo chronionej.

4. O uprawnieniach wymienionych w ust. 1 i 3 osobę wysłuchiwaną informuje się przed rozpoczęciem wysłuchania.

Art. 30. 1. Komisja zaprasza na posiedzenie w celu wysłuchania osobę poszkodowaną, osobę dokonującą zgłoszenia oraz osobę wskazaną jako sprawca w aktach sprawy przekazanych przez prokuratora albo właściwy sąd, wskazując termin i miejsce posiedzenia, nie później niż w terminie 7 dni od dnia planowanego wysłuchania.

2. Komisja może, z urzędu lub na wniosek osoby poszkodowanej, osoby dokonującej zgłoszenia oraz osoby wskazanej jako sprawca w aktach sprawy przekazanych przez prokuratora albo właściwy sąd, zaprosić na posiedzenie w celu wysłuchania inne osoby w charakterze świadka.

Art. 31. Osoba wysłuchiwana może być wysłuchiwana w obecności ustanowionego przez nią pełnomocnika.

Art. 32. 1. Wysłuchania odbywają się na posiedzeniu zamkniętym.

2. Wiadomości uzyskane w toku wysłuchań stanowią tajemnicę prawnie chronioną.

Art. 33. 1. Z wysłuchania osoby sporządza się protokół.

2. Protokół podpisuje przewodniczący Komisji i osoba wysłuchiwana.

3. Jeżeli osoba wysłuchiwana odmawia podpisania protokołu lub nie może go podpisać, przewodniczący Komisji zaznacza w protokole przyczynę braku podpisu.

Art. 34. Dla uzyskania wiedzy specjalistycznej Komisja może powoływać biegłych.

Art. 35. 1. Komisja może wystąpić do właściwego prokuratora o podjęcie niezbędnych czynności w celu dokonania ustaleń odnoszących się do prowadzonego postępowania wyjaśniającego.

2. Prokurator może zlecić Policji dokonanie określonych czynności, jeżeli będzie to służyć prawidłowości dokonywanych ustaleń.

3. Prokurator przekazuje zgromadzone materiały Komisji niezwłocznie po przeprowadzeniu czynności, o których mowa w ust. 1.

Art. 36. 1. Komisja kończy postępowanie wyjaśniające w przypadku śmierci osoby wskazanej jako sprawca w aktach sprawy przekazanych przez prokuratora albo właściwy sąd.

2. O zakończeniu postępowania Komisja zawiadamia osobę poszkodowaną oraz osobę dokonującą zgłoszenia.

Art. 37. 1. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego Komisja:

- 1) wydaje postanowienie o wpisie w Rejestrze;
- 2) kończy postępowanie bez wydania postanowienia o wpisie w Rejestrze.

2. Postanowienie o wpisie w Rejestrze zawiera:

- 1) dane osobowe osoby poszkodowanej;
- 2) dane osobowe osoby wskazanej jako sprawca w aktach sprawy przekazanych przez prokuratora albo właściwy sąd;
- 3) opis czynu, w tym czas, miejsce i okoliczności czynu.

2. Postanowienie o wpisie w Rejestrze doręcza się osobie poszkodowanej i osobie wskazanej jako sprawca w aktach sprawy przekazanych przez prokuratora albo właściwy sąd.

3. Osobę poszkodowaną i osobę wskazaną jako sprawca w aktach sprawy przekazanych przez prokuratora albo właściwy sąd, a także osobę dokonującą zgłoszenia, zawiadamia się o zakończeniu postępowania w sposób, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

Art. 38. 1. Osoba wskazana jako sprawca w aktach sprawy przekazanych przez prokuratora albo właściwy sąd może, w terminie 30 dni od dnia doręczenia postanowienia o wpisie w Rejestrze, wnieść odwołanie od tego postanowienia do cywilnego sądu okręgowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby. Do postępowań w sprawach o odwołanie od postanowienia o wpisie w Rejestrze stosuje się przepisy dotyczące ochrony dóbr osobistych.

2. Pouczenie o prawie wniesienia odwołania zamieszcza się w postanowieniu o wpisie w Rejestrze.

3. Wniesienie odwołania od postanowienia o wpisie w Rejestrze wstrzymuje dokonanie wpisu w Rejestrze do czasu prawomocnego orzeczenia sądu.

Art. 39. 1. Wpisu w Rejestrze dokonuje się po upływie terminu do wniesienia odwołania od postanowienia o wpisie w Rejestrze lub na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu wydanego w postępowaniu prowadzonym na skutek wniesienia odwołania od postanowienia o wpisie w Rejestrze.

2. Komisja przekazuje postanowienie o wpisie w Rejestrze do Biura Informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego, dokonując anonimizacji danych osoby poszkodowanej.

3. Komisja przekazuje postanowienie o dokonaniu wpisu w Rejestrze:

- 1) w terminie 14 dni od dnia upływu terminu do wniesienia odwołania od postanowienia o wpisie w Rejestrze;
- 2) niezwłocznie, po otrzymaniu prawomocnego orzeczenia sądu wydanego w postępowaniu prowadzonym na skutek wniesienia odwołania od postanowienia o wpisie w Rejestrze.

Art. 40. Do osób wysłuchiwanym, biegłych, świadków, pełnomocników oraz doręczeń w postępowaniu wyjaśniającym stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, z późn. zm.⁴⁾).

Art. 41. 1. Kto zawiadamia Komisję o popełnieniu czynu zabronionego przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego poniżej lat 15 lub czynu określonego w art. 240 Kodeksu karnego, wiedząc, że czynu tego nie popełniono,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

2. Tej samej karze podlega, kto w zgłoszeniu złożonym do Komisji lub w postępowaniu prowadzonym przez Komisję fałszywie oskarża inną osobę o popełnienie czynu zabronionego, o którym mowa w ust. 1.

---

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 1467, 1499, 1544, 1629, 1637, 1693, 2385 i 2432 oraz z 2019 r. poz. 55, 60, 1043 i 1146.

Rozdział 5

Działalność prewencyjna i edukacyjna Komisji

Oddział 1

Raport Komisji

Art. 42. 1. Na podstawie swojej działalności Komisja przygotowuje raporty zawierające:

- 1) opis przypadków stwierdzonych nadużyć seksualnych, a także przypadków niezawiadomienia właściwego organu o podejrzeniu popełnienia nadużycia seksualnego, bez wskazywania danych osobowych;
- 2) analizę przyczyn występowania przypadków stwierdzonych nadużyć seksualnych;
- 3) wnioski i rekomendacje dla organów państwa oraz organizacji i podmiotów w zakresie zapobiegania i zwalczania nadużyć seksualnych, a także podejmowania działań umożliwiających pociągnięcie do odpowiedzialności sprawców tych nadużyć.

2. Wnioski i rekomendacje, o których mowa w ust. 1 pkt 3, dotyczą:

- 1) odpowiedzialności organów państwa oraz organizacji i podmiotów za nadużycia seksualne i czyny o charakterze pedofilskim w przypadku braku działań lub niewłaściwych działań tych organów, organizacji i podmiotów;
- 2) odpowiedniego reagowania organów państwa oraz organizacji i podmiotów przy zgłoszeniu o nadużyciu seksualnym lub czynie o charakterze pedofilskim albo powzięciu informacji o możliwości ich zaistnienia;
- 3) właściwego traktowania i ochrony osób poszkodowanych nadużyciem seksualnym lub czynami o charakterze pedofilskim oraz określenia formy ich wsparcia;
- 4) działań organów państwa oraz organizacji i podmiotów zapobiegających sytuacjom sprzyjającym zagrożeniom nadużyciem seksualnym lub czynem o charakterze pedofilskim;
- 5) ochrony dzieci przed treściami w Internecie narażającymi ich na nadużycia seksualne lub czyny o charakterze pedofilskim.

Art. 43. 1. Komisja opracowuje corocznie raport z działalności Komisji.

2. Raport z działalności komisji jest jawny i udostępnia się go w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Komisji.

Oddział 2

Zadania z zakresu edukacji i prewencji

Art. 44. 1. Wykonywanie zadań edukacyjnych następuje w szczególności przez:

- 1) upowszechnianie wiedzy na temat zapobiegania i przeciwdziałania nadużyciom seksualnym i przestępstwom pedofilii;
- 2) wspieranie przedsięwzięć społecznych mających na celu promowanie właściwych postaw społecznych w zakresie zgłaszania organom ścigania przypadków nadużyć seksualnych, w tym prowadzenie kampanii informacyjnych o konieczności zgłaszania nadużyć seksualnych.

2. Zadania edukacyjne Komisji mogą być wykonywane we współpracy ze szkołami, z uczelniami, placówkami oświatowymi i kulturalnymi, ze stowarzyszeniami, z fundacjami i innymi organizacjami pozarządowymi, a także ze środkami masowego przekazu.

3. Do zadań Komisji należy także:

- 1) opiniowanie projektów aktów normatywnych z zakresu właściwości Komisji;
- 2) współdziałanie ze stowarzyszeniami, samorządami zawodowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi, ruchami obywatelskimi, innymi dobrowolnymi zrzeszeniami i fundacjami, organizacjami oraz z zagranicznymi i międzynarodowymi organami i organizacjami działającymi na rzecz ochrony praw dzieci, w szczególności działającymi na rzecz ochrony i przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy seksualnej.

Rozdział 6

Przepisy zmieniające

Art. 45. W ustawie z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 152) w art. 2 w pkt 4 po wyrazach „sekretarza stanu,” dodaje się wyrazy „członków Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15,”.

Art. 46. W ustawie z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1915 oraz z 2019 r. poz. 1043) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 w ust. 1 w pkt 14 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 15 w brzmieniu:

„15) Urzędzie Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15.”;

2) w art. 36 w ust. 5 po pkt 9b dodaje się pkt 9ba w brzmieniu:

„9ba) Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15 – dla urzędników Urzędu Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15;”.

Art. 47. W ustawie z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 430, 399, 447 i 534) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 w pkt 67 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 68 w brzmieniu:

„68) członkowie Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15.”;

2) w art. 8 w pkt 62 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 63 w brzmieniu:

„63) pkt 68 – właściwy organ wybierający.”.

Art. 48. W ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 405 oraz z 2019 r. poz. 730) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 w ust. 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Rejestr składa się z trzech oddzielnych baz danych:

- 1) Rejestru z dostępem ograniczonym;
- 2) Rejestru publicznego;
- 3) Rejestru osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.”;

2) w art. 6 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. W Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej

i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze, gromadzi się dane o osobach, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.”;

3) w art. 7 po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. W Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze, zamieszcza się:

- 1) dane identyfikujące osobę sprawcy: nazwisko, w tym także przybrane imiona, nazwisko rodowe, imię ojca, wykonywany zawód lub pełnioną funkcję;
- 2) uzasadnienie zawierające opis okoliczności sprawy;
- 3) datę postanowienia Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15;
- 4) datę prawomocnego orzeczenia sądu, jeżeli osoba, której dotyczy wpis, złożyła odwołanie od postanowienia Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15.”;

4) w art. 12 po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

„7a) Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, w zakresie wykonywania przez nią zadań określonych w ustawie;”;

5) art. 16 otrzymuje brzmienie:

„Art. 16. Dane z Rejestru publicznego oraz Rejestru osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze, są dostępne bez ograniczeń oraz publikowane na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości.”;

6) w art. 18 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu :

„1a. Dane o osobie ujętej w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze, usuwa się z tego rejestru po otrzymaniu zawiadomienia o prawomocnym orzeczeniu w przedmiocie wykreślenia danych o tej osobie z Rejestru osób wskazanych jako sprawcy nadużyć seksualnych.”.

Rozdział 7

Przepisy dostosowujące i przepis końcowy

Art. 49. Powołuje się Państwową Komisję do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15.

Art. 50. Pierwsze posiedzenie Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, zwołuje Marszałek Sejmu w terminie 14 dni od dnia powołania jej członków.

Art. 51. Tworzy się Urząd Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15.

Art. 52. Pierwszy raport Komisja opracowuje i udostępnia w terminie roku od dnia wejścia ustawy w życie.

Art. 53. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o *Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15*, obok ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o *przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym* (Dz. U. z 2018 r. poz. 405, z późn. zm.), stanowi kolejny mechanizm walki państwa z istniejącym problemem przestępczości na tle seksualnym, ze szczególnym uwzględnieniem pokrzywdzonych, którzy w chwili popełnienia czynów zabronionych skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności nie ukończyli lat 15. Właśnie ta grupa podmiotów wymaga szczególnej ochrony, gdyż szkody wyrządzone dzieciom mają najczęściej charakter nieodwracalny, a ze skutkami doznanej traumy osoby te borykają się przez całe życie. Wiele z tych czynów popełnionych w przeszłości nie zostało należycie wyjaśnionych.

W obowiązującym stanie prawnym jest brak środków umożliwiających dochodzenia swoich praw przez ofiary, które dopiero jako osoby dorosłe, po ukończeniu 30 lat, mają warunki i odwagę mówić o doznanych w dzieciństwie krzywdach. W takich przypadkach ściganie sprawców, z uwagi na upływ terminu przedawnienia karalności, jest niemożliwe. Zasady współżycia społecznego nakazują jednak otoczyć te osoby szczególną troską i przywrócić im godność.

Ponadto zgodnie z art. 19 ust. 1 Konwencji o Prawach Dziecka z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. poz. 526) Państwa-Strony tej Konwencji będą podejmowały wszelkie **właściwe kroki w dziedzinie ustawodawczej**, administracyjnej, społecznej oraz wychowawczej **dla ochrony dziecka** przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, krzywdy lub zaniedbania bądź złego traktowania lub wyzysku, w tym wykorzystywania w celach seksualnych, dzieci pozostających pod opieką rodziców, opiekunów prawnych lub innej osoby sprawującej opiekę nad dzieckiem.

Kierując się dobrem osób, które jako dzieci cierpiały na skutek czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, oraz dążąc do zapewnienia skutecznej i adekwatnej reakcji organów państwa, a także organizacji pozarządowych, podmiotów i instytucji prowadzących działalność edukacyjną, wychowawczą, opiekuńczą, kulturalną i związaną z kulturą fizyczną, wypoczynkiem i leczeniem, a także samorządów zawodowych, kościołów oraz związków wyznaniowych, w tym kościelnych osób prawnych,

na przypadki zgłaszania czynów skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletnich poniżej lat 15, projekt ustawy, określając szczególne środki ochrony przeciwdziałające zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, powołuje niezależny od organów władzy publicznej organ – *Państwową Komisję do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15*, zwaną dalej „Komisją”.

Komisja prowadzić będzie czynności mające na celu wyjaśnienie przypadków nadużyć seksualnych, stanowiących czynności skierowane przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15. Przedmiotem zainteresowania Komisji będzie także identyfikacja zaniedbań i zaniechań organów państwa, a także organizacji pozarządowych, podmiotów i instytucji prowadzących działalność edukacyjną, wychowawczą, opiekuńczą, kulturalną i związaną z kulturą fizyczną, wypoczynkiem i leczeniem, a także samorządów zawodowych, kościołów oraz związków wyznaniowych, w tym kościelnych osób prawnych, oraz osób prywatnych w zakresie wyjaśniania przypadków nadużyć seksualnych. W przypadku wykrycia nieprawidłowości w funkcjonowaniu podmiotów, do których zadań należy ściganie przestępstw bądź opieka i ochrona małoletnich, Komisja zostanie wyposażona w instrumenty mające na celu zapewnienie niezwłocznej reakcji organów państwa, a w przypadku stwierdzenia uchybień będzie podejmować działania mające na celu pociągnięcie do odpowiedzialności sprawców tych nadużyć.

W ramach wyjaśniania przypadków nadużyć seksualnych brane będą pod uwagę nie tylko działania bezpośredniego sprawcy, ale także mechanizmy działania właściwych organów, w tym realizacja obowiązku powiadomienia organów ścigania o przypadkach nadużyć seksualnych, który niezrealizowany podlega sankcji wynikającej z art. 240 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1600 i 2077 oraz z 2019 r. poz. 730, 858, 870 i 1135).

Organizacja Komisji

Komisja składać się będzie z siedmiu członków, których powoływać będzie Sejm Rzeczypospolitej Polskiej większością 3/5 głosów – trzech członków, Senat Rzeczypospolitej Polskiej większością 3/5 głosów – jednego członka, a także po jednym członku odpowiednio Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Prezes Rady Ministrów i Rzecznik Praw Dziecka.

Powołanie będzie równoznaczne z nawiązaniem stosunku pracy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1040 i 1043).

Osoba ubiegająca się o powołanie do Komisji będzie musiała mieć obywatelstwo polskie i korzystać z pełni praw publicznych, posiadać pełną zdolność do czynności prawnych, nie może być prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe albo za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, musi mieć wyższe wykształcenie prawnicze, medyczne lub psychologiczne, złożyć oświadczenie lustracyjne, o którym mowa w ustawie z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 430, 399, 447 i 534), oraz cieszyć się nieposzlakowaną opinią.

Z uwagi na niezależny od innych organów państwa charakter Komisji członkiem Komisji nie będzie mógł być poseł, senator, poseł do Parlamentu Europejskiego lub osoba zajmująca inne niż członek Komisji kierownicze stanowiska państwowe w rozumieniu ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 152) oraz w organach administracji samorządowej, jak również osoba, która pełni funkcje społecznego współpracownika albo jest zatrudniona w biurze poselskim, senatorskim, poselsko-senatorskim lub w biurze posła do Parlamentu Europejskiego, lub osoba, która wchodzi w skład organu partii politycznej reprezentującego partię polityczną na zewnątrz oraz uprawnionego do zaciągania zobowiązań lub jest zatrudniona przez partię polityczną na podstawie umowy o pracę, lub świadczy pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej. Członek Komisji nie będzie mógł również wykonywać innej pracy ani innych zajęć zawodowych, w tym działalności gospodarczej, z wyjątkiem zajmowania stanowiska dydaktycznego, badawczego lub badawczo-dydaktycznego w podmiotach, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668, z późn. zm.).

Członkami Komisji powinny zostać osoby o najwyższym stopniu wiedzy merytorycznej oraz bogatym doświadczeniu zawodowym w tematyce związanej z działalnością Komisji. Dlatego też wśród podmiotów, które będą mogły zgłaszać kandydatów na członków Komisji, wskazano Naczelną Radę Adwokacką, Krajową Radę Radców Prawnych, Krajową Radę Sądownictwa, Krajową Radę Prokuratorów, Naczelną Izbę Lekarską, Krajową Izbę Psychologów oraz organizacje pozarządowe, których zadania statutowe przez okres co najmniej 2 lat obejmowały działania związane z prawami dzieci, w szczególności działania związane z ochroną i przeciwdziałaniem przemocy, w tym przemocy seksualnej.

Przewodniczącego Komisji wybierać będzie, spośród członków Komisji, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej zwykłą większością głosów.

Kadencja Komisji trwać będzie 7 lat, licząc od dnia pierwszego posiedzenia, a pierwsze posiedzenie Komisji zwoływać będzie Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej.

W pracach Komisji będzie mógł brać udział, z głosem doradczym i na zaproszenie Przewodniczącego Komisji, przedstawiciel Rzecznika Praw Obywatelskich.

Ustawa reguluje także przypadki wygaśnięcia powołania oraz przypadki, w których organ powołujący będzie mógł odwołać członka Komisji.

W celu zapewnienia ciągłości pracy Komisji przewidziano, że w przypadku upływu kadencji członka Komisji organ powołujący będzie mógł powierzyć ustępującemu członkowi dalsze pełnienie obowiązków do czasu powołania nowego członka Komisji, jednak nie dłużej niż przez 60 dni od dnia upływu kadencji.

Po zaprzestaniu wykonywania obowiązków w Komisji członek Komisji będzie miał prawo powrócić na stanowisko zajmowane poprzednio na podstawie umowy o pracę, powołania lub mianowania albo prawo do otrzymania stanowiska równorzędnego, z zachowaniem prawa do warunków pracy i płacy albo służby i uposażenia przysługujących przed objęciem stanowiska członka Komisji, o ile akces powrotu na poprzednio zajmowane stanowisko członek Komisji zgłosi na piśmie w ciągu 60 dni od upływu lub wygaśnięcia kadencji.

Kierownictwo nad pracami Komisji, jak również reprezentowanie Komisji na zewnątrz oraz wykonywanie innych czynności przewidzianych w ustawie oraz regulaminie działania Komisji, powierzono przewodniczącemu Komisji. Komisja będzie mogła wyznaczyć ze swojego grona nie więcej niż dwóch zastępców przewodniczącego. Natomiast przewodniczący będzie mógł także upoważnić członka Komisji do wykonywania niektórych czynności przewodniczącego Komisji.

Członkowie Komisji nie będą mogli być pociągnięci do odpowiedzialności za swoją działalność wchodzącą w zakres sprawowania funkcji w Komisji.

Obsługę merytoryczną, administracyjną i biurową Komisji zapewni powołany w tym celu Urząd Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15. Przewodniczący Komisji będzie mógł upoważniać pracownika Urzędu Komisji do załatwiania określonych spraw w jego imieniu, w szczególności do wydawania zaświadczeń oraz do poświadczania odpisów dokumentów za zgodność z oryginałem na potrzeby prowadzonych postępowań.

Do pracowników Urzędu będą miały zastosowanie odpowiednio przepisy o pracownikach urzędów państwowych. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wykaz stanowisk, wymagane kwalifikacje oraz zasady wynagradzania, w tym stawki uposażenia zasadniczego dla poszczególnych stanowisk służbowych z uwzględnieniem wzrostu uposażenia z tytułu wysługi lat.

Wydatki związane z funkcjonowaniem Komisji i Urzędu będą ujmowane w ustawie budżetowej i pokrywane z budżetu państwa.

Postępowanie przed Komisją

Jak każde popełnione przestępstwo jest zgłaszane organom ścigania, również przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, są zgłaszane w tym trybie. Projekt ustawy przewiduje **dotatkową możliwość** zgłoszenia tego rodzaju przestępstw Komisji, co będzie równoznaczne z zawiadomieniem organu powołanego do ścigania przestępstw, w rozumieniu art. 240 ustawy – Kodeks karny.

Postępowanie przed Komisją odbywać się będzie po zgłoszeniu do Komisji podejrzenia o popełnieniu nadużycia seksualnego. Dostęp do Komisji będzie nieograniczony, co oznacza, że możliwość dokonania zgłoszenia będzie miał każdy, a więc zarówno osoba poszkodowana, osoba mająca wiedzę o zdarzeniu nadużycia seksualnego, w tym osoba najbliższa dla osoby poszkodowanej, jak i przedstawiciel organizacji pozarządowej, podmiotów i instytucji prowadzących działalność edukacyjną, wychowawczą, opiekuńczą, kulturalną i związaną z kulturą fizyczną, wypoczynkiem i leczeniem, a także samorządów zawodowych, kościołów oraz związków wyznaniowych, w tym kościelnych osób prawnych. Zgłoszenia można będzie kierować w dowolnej formie, tj. pisemnie, także za pomocą środków komunikacji elektronicznej, oraz ustnie do protokołu. Warunkiem podjęcia przez Komisję działań będzie identyfikacja osoby dokonującej zgłoszenia, a więc podanie imienia, nazwiska, adresu zamieszkania lub adresu do korespondencji, oraz podpis tej osoby. Zgłoszenia anonimowe nie będą rozpatrywane. Samo zgłoszenie będzie ograniczało się jedynie do wskazania okoliczności zdarzenia, w tym czasu, miejsca i osoby potencjalnego sprawcy, oraz wskazania osoby poszkodowanej. W zgłoszeniu można wskazać podmioty, które były zobowiązane do zgłoszenia nadużycia seksualnego organom powołanym do ścigania przestępstw.

Po otrzymaniu zgłoszenia Komisja będzie je niezwłocznie przekazywać prokuratorowi prokuratury właściwej ze względu na miejsce zamieszkania osoby poszkodowanej. W przypadku wydania prawomocnego postanowienia o odmowie wszczęcia albo o umorzeniu

postępowania ze względu na przedawnienie karalności przestępstwa, prokurator, a w postępowaniu sądowym – właściwy sąd, będzie przekazywać sprawę Komisji wraz z aktami sprawy. Z akt tych będzie wynikała osoba sprawcy oraz istnienie znamion przestępstwa, ale samo postępowanie z uwagi na kwestie formalnoprawne nie może być dalej wobec tej osoby prowadzone. W tej sytuacji rolą Komisji, z uwagi na prewencyjny charakter jej działania, będzie badanie sprawy w celu ustalenia, czy wystąpił przypadek nadużycia seksualnego, a ewentualnie w konsekwencji – dokonanie wpisu w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15. Zgodnie z doktryną i orzecznictwem przedawnienie uchyla karalność czynu, choć nie odbiera czynowi charakteru przestępnego. Ustanie karalności następuje z mocy prawa i jest niezależne od woli stron postępowania oraz organu go prowadzącego. Stanowi wyłącznie konsekwencję upływu czasu kalendarzowego. Niedopuszczalne staje się wówczas wymierzenie jakiegokolwiek kary lub jakiegokolwiek środka karnego. **Wpis w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze, nie jest wymierzeniem kary ani środka karnego. Spełnia jedynie funkcje prewencji ogólnej.**

Komisja co do zasady będzie prowadziła postępowanie wyjaśniające na podstawie akt sprawy przekazanych przez prokuratora albo właściwy sąd oraz na podstawie wysłuchania osoby poszkodowanej, a także wysłuchania osoby wskazanej jako sprawca w aktach sprawy przekazanych przez prokuratora albo właściwy sąd. Ponadto w postępowaniu wyjaśniającym Komisja będzie mogła dokonać wysłuchania osoby dokonującej zgłoszenia lub innej osoby w charakterze świadka, jak również będzie mogła zasięgnąć opinii biegłych, a także zapoznać się z innymi materiałami, w tym dokumentami zgromadzonymi w sprawie lub przedstawionymi przez inne osoby. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego Komisja wydaje postanowienie o wpisie w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze albo zakończy postępowanie bez wydania postanowienia o wpisie w Rejestrze. W przypadku śmierci osoby wskazanej jako sprawca nadużycia seksualnego Komisja zakończy postępowanie wyjaśniające. Postanowienie o wpisie w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała

postanowienie o wpisie w Rejestrze, Komisja doręcza osobie poszkodowanej i osobie wskazanej jako sprawca w aktach sprawy przekazanych przez prokuratora albo właściwy sąd. Natomiast o zakończeniu postępowania bez wydania postanowienia o wpisie w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze, Komisja zawiadamia osobę poszkodowaną, osobę wskazaną jako sprawca w aktach przekazanych przez prokuratora albo właściwy sąd oraz osobę dokonującą zgłoszenia. Projekt ustawy przewiduje, że osoba wskazana jako sprawca w aktach sprawy przekazanych przez prokuratora albo właściwy sąd może, w terminie 30 dni od dnia doręczenia postanowienia o wpisie w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze, wnieść odwołanie od tego postanowienia do cywilnego sądu okręgowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby, o czym należy ją pouczyć w postanowieniu. Taka procedura pozwoli osobie wskazanej jako sprawca w aktach sprawy przekazanych przez prokuratora albo właściwy sąd na obronę dobrego imienia w postępowaniu cywilnym, zapewniając jej tym samym gwarancję prawa do sądu. Wniesienie odwołania wstrzymuje dokonanie wpisu w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze do czasu prawomocnego orzeczenia sądu. Wpisu w Rejestrze dokonuje się po upływie terminu do wniesienia odwołania od postanowienia o wpisie w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze lub na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu wydanego w postępowaniu prowadzonym na skutek wniesienia odwołania od postanowienia o wpisie w Rejestrze. Komisja przekazuje postanowienie o wpisie w Rejestrze do Biura Informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego, dokonując anonimizacji danych osoby poszkodowanej. Komisja przekazuje postanowienie o dokonaniu wpisu w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze w terminie 14 dni od dnia upływu terminu do wniesienia odwołania od postanowienia o wpisie w Rejestrze albo niezwłocznie, po otrzymaniu prawomocnego

orzeczenia sądu wydanego w postępowaniu prowadzonym na skutek wniesienia odwołania od postanowienia o wpisie w Rejestrze.

Komisja zajmuje się również monitorowaniem czynności podejmowanych przez organ prowadzący postępowanie przygotowawcze co do wszystkich spraw rozpatrywanych na skutek zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa nadużycia seksualnego. W celu umożliwienia faktycznego monitorowania tych spraw Komisja ma prawo wglądu do akt postępowania przygotowawczego, uzyskiwania informacji o toczącym się postępowaniu, w tym o terminach podjętych czynności oraz możliwości interweniowania u organu sprawującego nadzór nad organem prowadzącym postępowanie w przypadku podejrzenia o nieprawidłowości prowadzonego postępowania przygotowawczego. Na etapie postępowania sądowego Komisji przysługuje prawo wglądu do akt sądowych oraz prawo uzyskiwania informacji o prowadzonym postępowaniu, jak również możliwość uczestniczenia w prowadzonym postępowaniu sądowym na prawach oskarżyciela posiłkowego, za zgodą osoby poszkodowanej lub jej opiekuna prawnego.

Działalność prewencyjna i edukacyjna Komisji

Poza działalnością polegającą na prowadzeniu postępowań wyjaśniających Komisja prowadzi również działalność o charakterze edukacyjnym i prewencyjnym.

Najważniejszym zadaniem z tego zakresu jest przygotowywanie corocznych raportów opartych na prowadzonej działalności, w szczególności na informacjach uzyskanych w toku postępowań wyjaśniających. Opierając się na wysłuchaniach osób poszkodowanych oraz na ich doświadczeniach z organami władzy, a także instytucjami, w których dochodziło do nadużyć seksualnych, Komisja będzie przygotowywała raporty zawierające opisy przypadków stwierdzonych nadużyć seksualnych, a także przypadków niezawiadomienia właściwego organu o podejrzeniu popełnienia nadużycia seksualnego, bez wskazywania danych osobowych, a także dokonywała analizy przyczyn występowania przypadków takich nadużyć.

Najistotniejszym elementem raportu będą zawarte w nim wnioski i rekomendacje dla organów państwa oraz organizacji i podmiotów, w szczególności podmiotów i instytucji prowadzących działalność edukacyjną, wychowawczą, opiekuńczą, kulturalną i związaną z kulturą fizyczną, wypoczynkiem i leczeniem, a także samorządów zawodowych, kościołów oraz związków wyznaniowych, w tym kościelnych osób prawnych, w zakresie zapobiegania i zwalczania nadużyć seksualnych oraz podejmowania działań umożliwiających pociągnięcie do odpowiedzialności sprawców tych nadużyć. Wytyczne te będą dotyczyły zapobiegania nie tylko nadużyciom pedofilskim w rozumieniu ustawy, ale szeroko rozumianym czynom

o charakterze pedofilskim, niezależnie od pojęcia nadużycia seksualnego przyjętego przez projektowaną ustawę.

Rekomendacje i wnioski będą przede wszystkim dotyczyły odpowiedzialności organów państwa oraz wskazanych wyżej organizacji i podmiotów za nadużycia seksualne i czyny o charakterze pedofilskim w przypadku braku działań lub niewłaściwych działań tych organów, organizacji i podmiotów. W raporcie zostaną również zawarte wskazówki dotyczące odpowiedniego reagowania organów państwa oraz tych organizacji i podmiotów przy zgłoszeniu informacji o nadużyciu seksualnym lub czynie o charakterze pedofilskim albo powzięciu informacji o możliwości ich zaistnienia.

Raport będzie ponadto zawierał rekomendacje odnoszące się do właściwego traktowania i ochrony osób poszkodowanych nadużyciem seksualnym lub czynami o charakterze pedofilskim, a także wskazywał na formy wsparcia tych osób.

W raportach zostaną również zawarte rekomendacje dla działań organów państwa oraz organizacji i podmiotów, których celem będzie zapobieganie nie tylko samym nadużyciom seksualnym, ale szerzej rozumianym sytuacjom sprzyjającym zagrożeniom nadużyciem seksualnym lub czynem o charakterze pedofilskim.

Mając na względzie postępującą informatyzację życia codziennego, integralną część raportu powinny stanowić wskazówki i wytyczne dotyczące ochrony dzieci przed treściami w Internecie, które mogą narażać je na nadużycia seksualne lub czyny o charakterze pedofilskim.

Raporty będą opracowywane corocznie, będą jawne i udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Komisji, natomiast pierwszy raport zostanie opracowany i udostępniony w terminie roku od dnia wejścia w życie ustawy.

Mając na względzie, jak ważna jest świadomość i edukacja w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania nadużyciom seksualnym i przestępstwom pedofilii, Komisja będzie również upowszechniała wiedzę na ten temat, a także będzie wspierała przedsięwzięcia społeczne mające na celu promowanie właściwych postaw społecznych w zakresie zgłaszania organom ścigania przypadków nadużyć seksualnych, w tym prowadzenie kampanii informacyjnych o konieczności zgłaszania nadużyć seksualnych. Te zadania Komisja będzie mogła wykonywać we współpracy ze szkołami, z uczelniami, placówkami oświatowymi i kulturalnymi, ze stowarzyszeniami, z fundacjami i innymi organizacjami pozarządowymi, a także ze środkami masowego przekazu.

Ponadto w ramach swoich zadań Komisja będzie mogła opiniować projekty aktów normatywnych dotyczących zapobiegania i przeciwdziałania nadużyciom seksualnym.

Komisja będzie również mogła współdziałać ze stowarzyszeniami, samorządami zawodowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi, ruchami obywatelskimi, innymi dobrowolnymi zrzeszeniami i fundacjami, organizacjami oraz z zagranicznymi i międzynarodowymi organami i organizacjami działającymi na rzecz ochrony praw dzieci, w szczególności działającymi na rzecz ochrony i przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy seksualnej.

Zmiany w przepisach obowiązujących.

Zmiany w ustawie z dnia 31 lipca 1981 r. *o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe* (Dz. U. z 2019 r. poz. 152) stanowią konsekwencję zasady wyrażonej w projekcie ustawy, zgodnie z którą do członków Komisji zastosowanie będą miały przepisy ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe. Katalog osób, które są wynagradzane na podstawie tej ustawy, należało uzupełnić o członków Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15.

W ustawie z dnia 16 września 1982 r. *o pracownikach urzędów państwowych* (Dz. U. poz. 1915 oraz z 2019 r. poz. 1043) uzupełniono katalog instytucji o Urząd Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, gdyż stosownie do postanowień przepisu art. 17 ust. 3 projektu, do pracowników tego urzędu stosować się będzie przepisy o pracownikach urzędów państwowych. Uzupełniono także przepis art. 36 ust. 5 ustawy o pracownikach urzędów państwowych, wyposażając Państwową Komisję do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15 w kompetencję powoływania komisji dyscyplinarnej drugiej instancji (odwoławczej).

Zmiany zaproponowane w ustawie z dnia 18 października 2006 r. *o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów* (Dz. U. z 2019 r. poz. 430, z późn. zm.) są wynikiem normy zawartej w art. 6 ust. 4 pkt 6 projektu i przewidującej, że członkiem Komisji może być osoba, która w okresie od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r. nie pracowała i nie służyła w organach bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 tej ustawy i nie współpracowała z tymi organami. Konieczne stało się zatem rozszerzenie katalogu osób pełniących funkcje publiczne, w rozumieniu tej ustawy, o członków Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec

małoletniego poniżej lat 15, oraz wskazanie organów właściwych do przedłożenia oświadczenia lustracyjnego przez osobę kandydującą na funkcję członka Komisji.

Najszersze zmiany dotyczą ustawy z dnia 13 maja 2016 r. *o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym* (Dz. U. z 2018 r. poz. 405 oraz z 2019 r. poz. 730).

Zmiany polegają na rozszerzeniu baz danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym o osoby, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze, zwanym dalej „Rejestrem”. W Rejestrze gromadzone będą dane o osobach, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze. Przyjęto, że w Rejestrze, który będzie jawny, zamieszczane będzie nazwisko, w tym także przybrane imiona, nazwisko rodowe, imię ojca, wykonywany zawód lub pełniona funkcja, uzasadnienie zawierające opis okoliczności sprawy, data postanowienia Państwowej Komisji do spraw wyjaśnienia przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, oraz data prawomocnego orzeczenia sądu, jeżeli osoba, której dotyczy wpis, złoży odwołanie od postanowienia Państwowej Komisji do spraw wyjaśnienia przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15. Biuro Informacyjne Krajowego Rejestru Karnego, w terminie 7 dni od dnia zamieszczenia danych o osobie, będzie powiadamiać o tym tę osobę. Na osobę ujętą w Rejestrze, podobnie jak na osoby ujęte w pozostałych bazach danych Rejestru Sprawców na Tle Seksualnym, nałożony został obowiązek zgłaszania faktycznego adresu pobytu w jednostce organizacyjnej Policji właściwej ze względu na miejsce pobytu w terminie 3 dni od dnia powiadomienia o ujęciu w Rejestrze oraz obowiązek zgłaszania każdorazowej zmiany faktycznego pobytu, najpóźniej w trzecim dniu tego pobytu, a także obowiązek zgłoszenia osobie kierującej aresztem śledczym, zakładem karnym, zakładem psychiatrycznym, młodzieżowym ośrodkiem wychowawczym lub zakładem poprawczym, faktycznego adresu pobytu, pod którym osoba ta będzie przebywała po opuszczeniu tej jednostki.

Prawo uzyskiwania informacji o osobie ujętej w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym przyznano także Państwowej Komisji do spraw wyjaśnienia przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, w zakresie wykonywanych przez nią zadań określonych w projekcie ustawy.

Komisja w ramach prowadzonego postępowania wyjaśniającego będzie mogła sprawdzać, czy osoba wskazana w aktach sprawy przekazanych przez prokuratora albo sąd nie została już ujęta także w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub Rejestrze publicznym i na jakiej podstawie dokonano wpisu.

Dane osoby ujętej w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze, będą usuwane z tego rejestru po otrzymaniu zawiadomienia o orzeczeniu w przedmiocie wykreślenia danych o tej osobie z Rejestru osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze. Osoba ujęta w Rejestrze będzie mogła w każdym czasie dochodzić ochrony dóbr osobistych, także po umieszczeniu jej danych w Rejestrze, o ile nie skorzysta z procedury zaskarżenia postanowienia Państwowej Komisji do spraw wyjaśnienia przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, przed umieszczeniem jej danych w Rejestrze. Ponadto dane z Rejestru osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze, usuwane będą z tego rejestru po uzyskaniu zawiadomienia o jej zgonie, stosownie do postanowień art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. *o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym*.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 4 i § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.), z chwilą przekazania do uzgodnień członkom Rady Ministrów, projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt ustawy nie zawiera norm technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), zatem nie podlega notyfikacji.

Projekt nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie ma wpływu na mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, jest zgodny z ustawą z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646 i 1629).

Jednocześnie należy wskazać, że brak jest możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do uchwalenia projektowanej ustawy środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

<p>Nazwa projektu Ustawa o Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Kancelaria Prezesa Rady Ministrów</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Jacek Sasin – Wiceprezes Rady Ministrów</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu</p>	<p>Data sporządzenia 15 lipca 2019 r.</p> <p>Źródło: inne</p> <p>Nr w wykazie prac UD 558</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt ustawy o *Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15*, obok ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o *przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym* (Dz. U. z 2018 r. poz. 405, z późn. zm.), stanowi kolejny mechanizm walki państwa z istniejącym problemem przestępczości na tle seksualnym, ze szczególnym uwzględnieniem pokrzywdzonych, którzy w chwili popełnienia czynów zabronionych skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności nie ukończyli lat 15. Właśnie ta grupa podmiotów wymaga szczególnej ochrony, gdyż szkody wyrządzone dzieciom mają najczęściej charakter nieodwracalny, a ze skutkami doznanej traumy osoby te borykają się przez całe życie. Wiele z tych czynów popełnionych w przeszłości nie zostało należycie wyjaśnionych.

Projektowana ustawa stanowi wyraz reakcji państwa na:

- 1) brak kompleksowych rozwiązań w zakresie walki państwa z problemem przestępczości na tle seksualnym, ze szczególnym uwzględnieniem pokrzywdzonych, którzy w chwili popełnienia czynów zabronionych skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności nie ukończyli lat 15, zwanych dalej „przestępstwami pedofilskimi”;
- 2) brak należytego wyjaśnienia przestępstw pedofilskich;
- 3) brak środków umożliwiających dochodzenia swoich praw przez ofiary, które dopiero jako osoby dorosłe, po ukończeniu 30 lat, mają odwagę mówić o doznanych w dzieciństwie krzywdach;
- 4) brak możliwości ścigania sprawców, z uwagi na upływ terminu przedawnienia karalności (do którego zalicza się czas dochodzenia ofiar do pełnoletności);
- 5) konieczność otoczenia ofiar przestępstw pedofilskich szczególną troską, w celu przywrócenia im poczucia godności;
- 6) konieczność uczynienia zadość społecznemu poczuciu sprawiedliwości;
- 7) konieczność kierowania się dobrem osób, które jako dzieci cierpiały na skutek przestępstw pedofilskich;
- 8) konieczność zapewnienia skutecznej i adekwatnej reakcji organów państwa, a także organizacji pozarządowych, podmiotów i instytucji prowadzących działalność edukacyjną, wychowawczą, opiekuńczą, kulturalną i związaną z kulturą fizyczną, wypoczynkiem i leczeniem, a także samorządów zawodowych, kościołów oraz związków wyznaniowych, w tym kościelnych osób prawnych, na przypadki zgłaszania przestępstw pedofilskich.

Projektowana ustawa wpisuje się w realizację konstytucyjnej zasady zaufania obywateli do państwa, zwiększa poczucie bezpieczeństwa rodzin i obywateli, przywraca godność ofiarom i realizuje zasadę sprawiedliwości społecznej. Następuje wzmocnienie realizacji praw obywatelskich w zakresie ochrony podstawowych wartości, takich jak: prawo do życia, prawo do wolności (w tym seksualnej) i dochodzenia sprawiedliwości przed organami państwa w jasnej i precyzyjnej procedurze prawnej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Jedynym, adekwatnym rozwiązaniem jest powołanie nowego organu – Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, zwanej dalej „Komisją”. Komisja, z uwagi na charakter swoich zadań, powinna być niezależna od organów władzy publicznej. Dotychczasowe działania organów władzy państwowej pokazały, że państwo powinno wzmocnić ochronę dzieci przed przestępcami seksualnymi a organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości powinny uzyskać zewnętrzną pomoc fachowego i całkowicie niezależnego podmiotu zewnętrznego, którego działania będą skupiały się wyłącznie na dążeniu do wyeliminowania przestępstw pedofilskich z życia publicznego.

Dlatego kierując się dobrem osób, które jako dzieci cierpiały na skutek czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, oraz dążąc do zapewnienia skutecznej i adekwatnej reakcji organów państwa, a także organizacji pozarządowych, podmiotów i instytucji prowadzących działalność edukacyjną, wychowawczą, opiekuńczą, kulturalną

i związaną z kulturą fizyczną wypoczynkiem i leczeniem, a także samorządów zawodowych, kościołów oraz związków wyznaniowych, w tym kościelnych osób prawnych, na przypadki zgłaszania czynów skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletnich poniżej lat 15, powołuje się niezależny od organów władzy publicznej organ – Państwową Komisję do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15.

Głównymi zadaniami Komisji będzie:

- 1) prowadzenie czynności mających na celu wyjaśnienie przypadków nadużyć seksualnych, w tym:
  - a) wydawanie postanowień o wpisie w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze, zwanym dalej „Rejestrem”, który będzie stanowił część Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym,
  - b) badanie sposobu reagowania organów państwa, organizacji i podmiotów oraz osób prywatnych w zakresie wyjaśniania przypadków nadużyć seksualnych, w tym ustalenie przypadków niezawiadomienia właściwego organu o podejrzeniu popełnienia nadużycia seksualnego,
  - c) identyfikacja problemów pojawiających się w praktyce ścigania przypadków nadużyć seksualnych i karania sprawców przestępstw pedofilii;
- 2) podejmowanie działań mających na celu zapewnienie niezwłocznej reakcji organów państwa oraz organizacji i podmiotów w zakresie zwalczania nadużyć seksualnych, a także podejmowanie działań umożliwiających pociągnięcie do odpowiedzialności sprawców nadużyć seksualnych, w tym:
  - a) zawiadamianie właściwych organów o podejrzeniu popełnienia przestępstwa pedofilii lub niezawiadomieniu właściwego organu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa pedofilii,
  - b) interwencja i wspieranie osób poszkodowanych w postępowaniach prowadzonych przed organami państwa, w tym uczestniczenie w prowadzonych postępowaniach karnych na prawach oskarżyciela posiłkowego, za zgodą osoby poszkodowanej lub jej opiekuna prawnego,
  - c) przekazywanie władzom organizacji i podmiotów, celem wszczęcia odpowiedniego postępowania, w tym postępowania dyscyplinarnego, informacji o podejrzeniu popełnienia przestępstwa pedofilii, lub niezawiadomienia właściwego organu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa pedofilii;
- 3) kierowanie do Prokuratora Generalnego wniosków o wniesienie skargi nadzwyczajnej albo kasacji od prawomocnego orzeczenia kończącego sprawę w zakresie przestępstw pedofilii oraz o objęcie prowadzonych postępowań szczególnym nadzorem;
- 4) monitorowanie działań podejmowanych przez właściwe organy oraz organizacje i podmioty na podstawie wniosków i zawiadomień;
- 5) prowadzenie działalności prewencyjnej i edukacyjnej, w tym:
  - a) opracowanie i przedstawianie raportów z działalności Komisji zawierających wnioski i rekomendacje dla organów państwa, organizacji i podmiotów w zakresie zapobiegania i zwalczania nadużyć seksualnych, a także podejmowania działań umożliwiających pociągnięcie do odpowiedzialności sprawców tych nadużyć,
  - b) prowadzenie działań uświadamiających w zakresie pojęcia nadużycia seksualnego i przestępstwa pedofilii, sposobów reagowania na nie oraz oceny symptomów świadczących o tym, że małoletni poniżej lat 15 może być ofiarą nadużycia seksualnego lub przestępstwa pedofilii,
  - c) występowanie do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej albo wydanie lub zmianę innych aktów normatywnych.

Komisja składać się będzie z siedmiu członków, których powoływać będzie Sejm Rzeczypospolitej Polskiej większością 3/5 głosów – trzech członków, Senat Rzeczypospolitej Polskiej większością 3/5 głosów – jednego członka, a także po jednym członku odpowiednio Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Prezes Rady Ministrów i Rzecznik Praw Dziecka.

Powołanie będzie równoznaczne z nawiązaniem stosunku pracy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1040 i 1043).

Osoba ubiegająca się o powołanie do Komisji będzie musiała mieć obywatelstwo polskie i korzystać z pełni praw publicznych, posiadać pełną zdolność do czynności prawnych, nie może być prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe albo za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, musi mieć wyższe wykształcenie prawnicze, medyczne lub psychologiczne, złożyć oświadczenie lustracyjne, o którym mowa w ustawie z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 430, 399, 447 i 534), oraz cieszyć się nieposzlakowaną opinią.

Z uwagi na niezależny od innych organów państwa charakter Komisji członkiem Komisji nie będzie mógł być poseł, senator, poseł do Parlamentu Europejskiego lub osoba zajmująca inne niż członek Komisji kierownicze stanowiska państwowe w rozumieniu ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 152) oraz w organach administracji samorządowej, jak również osoba, która pełni funkcje społecznego współpracownika albo jest zatrudniona w biurze poselskim, senatorskim, poselsko-senatorskim lub w biurze posła do Parlamentu Europejskiego, lub osoba, która wchodzi w skład organu partii politycznej reprezentującego partię

polityczną na zewnątrz oraz uprawnionego do zaciągania zobowiązań lub jest zatrudniona przez partię polityczną na podstawie umowy o pracę, lub świadczy pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej. Członek Komisji nie będzie mógł również wykonywać innej pracy ani innych zajęć zawodowych, w tym działalności gospodarczej, z wyjątkiem zajmowania stanowiska dydaktycznego, badawczego lub badawczo-dydaktycznego w podmiotach, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668, z późn. zm.).

Członkami Komisji powinny zostać osoby o najwyższym stopniu wiedzy merytorycznej oraz bogatym doświadczeniu zawodowym w tematyce związanej z działalnością Komisji. Dlatego też wśród podmiotów, które będą mogły zgłaszać kandydatów na członków Komisji, wskazano Naczelną Radę Adwokacką, Krajową Radę Radców Prawnych, Krajową Radę Sądownictwa, Krajową Radę Prokuratorów, Naczelną Izbę Lekarską, Krajową Izbę Psychologów oraz organizacje pozarządowe, których zadania statutowe przez okres co najmniej 2 lat obejmowały działania związane z prawami dzieci, w szczególności działania związane z ochroną i przeciwdziałaniem przemocą, w tym przemocą seksualną.

Przewodniczącego Komisji wybierać będzie, spośród członków Komisji, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej zwykłą większością głosów.

Kadencja Komisji trwać będzie 7 lat, licząc od dnia pierwszego posiedzenia, a pierwsze posiedzenie Komisji zwoływać będzie Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej.

W pracach Komisji będzie mógł brać udział, z głosem doradczym i na zaproszenie Przewodniczącego Komisji, przedstawiciel Rzecznika Praw Obywatelskich.

Ustawa reguluje także przypadki wygaśnięcia powołania oraz przypadki, w których organ powołujący będzie mógł odwołać członka Komisji.

Obsługę merytoryczną, administracyjną i biurową Komisji zapewni powołany w tym celu Urząd Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15. Przewodniczący Komisji będzie mógł upoważniać pracownika Urzędu Komisji do załatwiania określonych spraw w jego imieniu, w szczególności do wydawania zaświadczeń oraz do poświadczania odpisów dokumentów za zgodność z oryginałem na potrzeby prowadzonych postępowań.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Szczególne podejście państw demokratycznych do zwalczania przestępstw pedofilii przez działalność niezależnych instytucji państwowych jest częstym rozwiązaniem występującym na świecie.

1. **The Commission to Inquire into Child Abuse (CICA) – Irlandia – Komisja Ryana**

Praca Komisji rozpoczęła się w 1999 r. i zakończyła opublikowaniem tzw. raportu Ryana 20 maja 2009 r. Akt powołujący Komisję wszedł w życie w 26.04.2000 r. (The Commission to Inquire into Child Abuse Act, 2000. <https://wayback.archive-it.org/all/20110613223403/http://www.childabusecommission.com/rpt/01-01.php>)

Komisja prowadziła postępowania w dwóch odrębnych komitetach – Komitecie Śledczy i Komitecie Tajny. Komisji przewodniczył sędzia Justice Ryan, który był sędzią Sądu Najwyższego i przewodniczącym Komitetu Śledczego.

2. **Portugalia - Centro Integrado de Apoio Familiar Portugal**

Powołana w styczniu 2018 r., jej zadania koncentrują się wokół podejmowania reakcji na wykorzystywanie seksualne dzieci, w celach komercyjnych. Przeprowadza kampanie społecznościowe podnoszące świadomość i uwrażliwiające społeczeństwo na ww. zjawiska. Opracowuje narzędzia dla podmiotów publicznych i prywatnych w celu zapobiegania, identyfikowania i raportowania przypadków nadużyć seksualnych wobec dzieci.

3. **Włochy - Regional Inquiry Commission on Il Forteto – Komisja Śledcza do zbadania przypadków w Toskanii**

Ustawą nr 1060 w lutym 2019 r. powołano dwuizbową komisję śledczą pod auspicjami włoskiego parlamentu, która koncentrowała się na przygotowywaniu materiałów dowodowych na toczące się sprawy sądowe osób oskarżonych o udział w skandalu Il Forteto (sprawa dotyczyła rolniczej inicjatywy regionalnej w Toskanii, w której dwóch właścicieli dopuszczało się różnych form molestowania dzieci).

4. **Australijska Royal Commission into Institutional Responses to Child Sexual Abuse**

Została powołana na podstawie Royal Commissions Act z 1902 roku w 2013 r. Komisarze są mianowani przez Generalnego Gubernatora (premiera) Australii, a formalnie przez Królową Brytyjską.

Komisja składa się z 6 komisarzy. Wspomaga ich 15 doradców mianowanych przez Prokuratora Generalnego. Czas działania Komisji został określony do końca 2017 r.

Celem działania było stworzenie raportu o nadużyciach seksualnych. Komisja sama inicjowała poszukiwania i postępowania badawcze, prowadząc wysłuchania przedstawicieli różnych instytucji i organizacji, ale też przyjmując informacje od ofiar. <https://www.childabuseroyalcommission.gov.au/5>.

5. **W Niemczech od 2010 r. funkcjonuje Urząd Niezależnego Komisarza ds. seksualnego wykorzystywania nieletnich (Unabhängiger Beauftragter für Fragen des sexuellen Kindesmissbrauchs)**

Został powołany do istnienia przez Ministra rodziny, osób starszych, kobiet i młodych. Od grudnia 2011 r. Komisarzem jest

Johannes-Wilhelm Rörig powołany na to stanowisko przez rząd federalny. W 2014 r. ponownie uchwałą rząd powołał go na kolejną 5-letnią kadencję. Wspiera go zespół doradców składający się z 32 ekspertów.
 Głównym działaniem Komisarza jest inicjowanie działań prewencyjnych i organizowanie wsparcia dla ofiar.
 Z inicjatywy Niezależnego Komisarza Bundestag w 2015 r. powołał Niezależną Komisję Śledczą ds. seksualnego wykorzystywania nieletnich. Komisarzy tej komisji mianował Niezależny Komisarz. Komisja prowadzi śledztwa w przypadkach nadużyć seksualnych.
 Ponadto przy urzędzie komisarza działa Rada Ofiar nadużyć seksualnych.
<https://beauftragter-missbrauch.de/en/the-commissioner/the-office>

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Prezydent RP	1		Powoływanie i odwoływanie członka Komisji
Prezes Rady Ministrów	1		Powoływanie i odwoływanie członka Komisji
Sejm RP	1		Powoływanie i odwoływanie 3 członków Komisji
Senat RP	1		Powoływanie i odwoływanie członka Komisji
Rzecznik Praw Dziecka	1		Powoływanie i odwoływanie członka Komisji
Ofiary nadużyć seksualnych i przestępstw pedofilskich	Niemożliwa do oszacowania	Brak	Możliwość uzyskania realnego wsparcia ze strony państwa w zakresie dochodzenia sprawiedliwości i zadośćuczynienia
Sprawcy nadużyć seksualnych i przestępstw pedofilskich	Niemożliwa do oszacowania	Brak	Wprowadzenie mechanizmu, który pozwoli efektywniej ścigać takie osoby, a także w przypadku czynów przedawnionych – umieszczenie w Rejestrze.
Organy państwa, organizacji pozarządowych, podmiotów i instytucji prowadzących działalność edukacyjną, wychowawczą, opiekuńczą, kulturalną i związaną z kulturą fizyczną, wypoczynkiem i leczeniem, a także samorządów zawodowych, kościołów oraz związków wyznaniowych, w tym kościelnych osób prawnych	Niemożliwa do oszacowania	Brak	Wprowadzenie obowiązku współpracy z Komisją w zakresie wyjaśniania przestępstw pedofilskich oraz tuszowania ich
Prokurator Generalny i prokuratura			Prowadzenie spraw z zawiadomienia Komisji
Sądy powszechne			Rozpatrywanie odwołań od umieszczenia w Rejestrze

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt nie będzie podlegał uzgodnieniom międzyresortowym. Nie przewiduje się także prowadzenia konsultacji publicznych. Uzasadnieniem odstąpienia od uzgodnień międzyresortowych i konsultacji jest potrzeba jak najszybszego rozpoczęcia działalności Komisji. Każdy tydzień zwłoki w procedowaniu ustawy opóźnia w pełni skuteczną walkę państwa z przestępstwami pedofilii oraz przywracanie poczucia godności i sprawiedliwości ofiarom tych czynów zabronionych.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r.

poz. 248), projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2019 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wydatki ogółem	8	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	128
budżet państwa	8	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	128
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo ogółem	-8	-12	-12	-12	-12	-12	-12	-12	-12	-12	-12	-128
budżet państwa	-8	-12	-12	-12	-12	-12	-12	-12	-12	-12	-12	-128
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Źródła finansowania	Funkcjonowanie Komisji i Urzędu Komisji będzie finansowane z budżetu państwa.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>W celu umożliwienia Komisji wykonywania zadań na pożądanym poziomie konieczne jest przyznanie jej środków finansowych z budżetu państwa w wysokości 8 mln w roku wejścia ustawy w życie i po 12 mln w kolejnych latach.</p> <p>Ze względu na trudny do określenia okres funkcjonowania projektowanej Komisji w tabeli określającej wpływ na sektor finansów publicznych wskazano wydatki w pierwszych 11 latach. W pierwszym roku przyjęto proporcjonalność rocznej kwoty z uwzględnieniem środków potrzebnych na rozpoczęcie funkcjonowania Komisji i obsługującego ją Urzędu (zwanego „Urzędem Komisji”), a w kolejnych latach stałą kwotę.</p> <p>Źródłem przyjętych danych jest projekcja kosztów zadań o charakterze publicznym, które mają być realizowane przez Komisję, oraz zakres zadań realizowanych przez inne analogiczne instytucje, takie jak np. Rzecznik Praw Dziecka.</p> <p>Komisja będzie się składała 7 członków, których wynagrodzenie będzie analogiczne do wynagrodzenia podsekretarza stanu. W związku z tym roczny koszt wynagrodzeń członków Komisji będzie wynosił około miliona złotych.</p> <p>Komisję będzie obsługiwał Urząd Komisji liczący 44 pracowników. Złoży się na nich dyrektor Urzędu Komisji i jego zastępca, 32 pracowników merytorycznych (po dwóch na każde województwo, z tym że w przypadku zwiększonej liczby spraw w jednym województwie będzie możliwość czasowego delegowania do pomocy pracownika „przypisanego” do innego województwa; pracownicy będą zajmować się wspieraniem członków Komisji w ich zadaniach, do których należy m.in.: kontakt z organami ścigania i sądami, prowadzenie działalności prewencyjnej i edukacyjnej, monitorowanie działań podejmowanych przez właściwe organy oraz organizacje i podmioty, jak również udział w postępowaniach sądowych oraz udzielanie koniecznego wsparcia prawnego ofiarom przestępstw pedofilskich), 4 pracowników administracyjnych, 4 etaty sekretarskie oraz dwóch kierowców służbowych. Wynagrodzenie dyrektora szacowane jest na 13 tys. pensji ubruttowionej, zastępcy na 11 tys. pensji ubruttowionej, pracowników merytorycznych i administracyjnych oraz kierowców średnio na 9 tys. pensji ubruttowionej, etatów sekretarskich na 5,5 tys. pensji ubruttowionej, co rocznie wyniesie 4 650 000 rocznych kosztów pracowniczych. Jednocześnie przewiduje się milion złotych na system motywowania pracowników oraz różnego rodzaju dodatki do pensji.</p> <p>Koszt wynajmu siedziby Komisji i Urzędu Komisji, na podstawie średnich rynkowych cen dla miasta stołecznego Warszawy, szacuje się na poziomie około 1,5 milionów złotych.</p> <p>Koszty urządzenia siedziby Komisji i Urzędu Komisji szacuje się na około 1,5 miliona złotych. Na</p>

	<p>tę sumę składać się będzie wyposażenie biurowe, zbudowanie i utrzymywanie sieci informatycznej, dostosowanie pomieszczeń do specyfiki działań Komisji (zapewnienie warunków do prowadzenia wysłuchań osób pokrzywdzonych – posiedzenia zamknięte), wygospodarowanie przestrzeni do bezpiecznego przechowywania akt spraw zgodnie ze standardami przechowywania tego typu dokumentacji wynikających z przepisów prawa powszechnie obowiązującego. Kwota potrzebna do zapewnienia utrzymania powierzchni biurowych i sprzętu w kolejnych latach wyniesie około pół miliona złotych</p> <p>Specyfika funkcjonowania Komisji i Urzędu Komisji będzie wymagała korzystania z pomocy gwarantowanych ustawą usług biegłych. Kwota ta uwzględnia stopniowe kształtowanie się linii orzeczniczej Komisji. W związku z tym wydaje się, że kwota tu wymagana będzie wynosiła milion złotych z tendencją rosnącą.</p> <p>Działalność edukacyjno-promocyjna będzie jednym z najważniejszych zadań Komisji i Urzędu Komisji. Dlatego szacowany budżet będzie tu wynosił 1,5 miliona złotych, co wystarczy na realizację zadań takich jak: opracowanie i przedstawianie raportów z działalności Komisji zawierających wnioski i rekomendacje dla organów państwa, organizacji i podmiotów w zakresie zapobiegania i zwalczania nadużyć seksualnych, a także podejmowania działań umożliwiających pociągnięcie do odpowiedzialności sprawców tych nadużyć; prowadzenie działań uświadamiających w zakresie pojęcia nadużycia seksualnego i przestępstwa pedofilii, sposobów reagowania na nie oraz oceny symptomów świadczących o tym, że małoletni poniżej lat 15 może być ofiarą nadużycia seksualnego lub przestępstwa pedofilii; występowanie do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej albo wydanie lub zmianę innych aktów normatywnych.</p> <p>Roczny koszt delegacji członków Komisji i pracowników Urzędu Komisji szacowany jest na milion złotych. Jednocześnie z tych środków będą pokrywane zwroty kosztów podróży do Warszawy ofiar, które nie będą w stanie ich pokryć z własnych środków.</p>
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe, a także na osoby starsze i niepełnosprawne

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	osoby starsze i niepełnosprawne							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Projekt ustawy nie będzie miał wpływu na funkcjonowanie i konkurencyjność przedsiębiorców.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Projekt ustawy nie będzie miał wpływu na funkcjonowanie i konkurencyjność przedsiębiorców.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Projektowana ustawa wpisuje się w realizację konstytucyjnej zasady zaufania obywateli do państwa, zwiększa poczucie bezpieczeństwa rodzin i obywateli, przywraca godność ofiarom i realizuje zasadę sprawiedliwości społecznej. Następuje wzmocnienie realizacji praw obywatelskich w zakresie ochrony podstawowych wartości, takich jak: prawo do życia, prawo do wolności (w tym seksualnej) i dochodzenia sprawiedliwości przed organami państwa w jasnej i precyzyjnej procedurze prawnej. Sposób powołania Komisji gwarantuje jej pluralizm i pełną niezależność przed zewnętrznymi wpływami.						
	osoby starsze i niepełnosprawne	Projekt ustawy nie będzie miał wpływu na osoby starsze i niepełnosprawne.						
Niemierzalne		Brak wpływu.						

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Brak wpływu ustawy na wskazane obszary.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
X nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz: Projekt nie wpłynie na zmianę obciążeń regulacyjnych, przy czym Komisja będzie zobowiązana do opracowania raportu ze swojej działalności. Raport będzie jawny i udostępniany w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Komisji.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Projekt nie wpłynie w sposób widoczny na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Projekt nie będzie miał zasadniczego wpływu na pozostałe obszary.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Projektowana ustawa wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Ewaluacja projektu będzie mogła nastąpić na podstawie analizy Raportu.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		

Warszawa, 16 lipca 2019 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.963.2019 / 14/JS

dot.: RM-10-131-19 z 15.07.2019 r.

Pan Tomasz Szczegielniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, wobec małoletniego poniżej lat 15, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
Piotr Wawrzyk
Podsekretarz Stanu

Do wiadomości:

Pan Jacek Sasin

Wiceprezes Rady Ministrów

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów